

Šienapiūtės BARUOSE

„ŠETEKŠNOS“ KOLŪKIO

žemdirbait užbaigė kultūrinę pievų Šienapiatę, kurių kolakis turejo 100 ha. Dobilai taip pat visi nupiauti. Baimamos Šienauti ir naturaliosios pievos: dabartiniu metu nupiauta 130 ha. Nenušienautų liko tik 30 ha plotas. I kolakio daržinės suvežta virš 20 tonų paskaro.

V. Dilba

PRADĖJO ŠIENAPIŪTĘ

„Vyturio“ žemės akio artelės nariai. Kolakiečiai nupiove 9,5 ha dobilų, 6 ha naturalių pievų. Dobilų daugiausia nupiauta II brigadoje. Čia dirba dvi Šienapiūvės. Naturaliosios pievos kertamos daigais. Piovejai anksti pradeda darbą. Aktyviai Šienapiatės darbuose dalyvauja Bronius ir Vytautas Matuliauskai, J. Au-gulis ir kiti kolakiečiai.

D. Matulytė

Ruošia pašarui

Pačiame ikarštyje ankstyvojo siloso gamyba „Gegužės Pirmosios“ kolakyje. Dabartiniu metu kolakyje pagaminta 100 tonų ankstyvojo siloso. Is viso šio pašaro numatomai pagaminti 250 tonų. Siloso gamyboje aktyviai dalyvauja kolakio I brigados kolakiečiai, kurie jau pagamino virš 60 tonų ankstyvojo siloso.

Kolakyje taip pat sparčiai Šienaujamos pievos. Nupiauta 54 ha dobilų, 13 ha kultūrių ir 20 ha naturalių pievų. I daržinės suvežta 18 tonų šieno.

R. Keliutis

KAIP PAGERINTI SIENAIKRAŠTI

Toki klausimą ūmis dienomis svarstė Rokiškio tarybinio Okio sienaiakraščio „I komunistinė rytų“ redakcija ir jo korespondentų aktyvas.

Visų pirmą sienaiakraštį reikia išleisti reguliarai, — pasakė tarybinio Okio partinės organizacijos sekretorius drg. Semionova, darydama susirinkusiuose pranešimą apie tai, kaip pagerinti sienaiakraštio darbą.

Daug vertingų pasiūlymų dėl sienaiakraštio pagerinimo iškėlė drg. drg. Pocius, Siaurus ir kt. P. Mačiulis

TIKRINAME SOCIALISTINIŲ ISIPAREIGOJIMŲ VYKDYMĄ

Ar ne per lėtai judama?

Salomėjos Nérės var-do kolakis šalis metalis išipareigojo iš kiekvienos karvės primelžti po 1600 litrų pieno. Pažiūrėkime, kaip šie, galima pasakyti, kuklūs, išipareigojimai vykdomi.

Per pusę metų iš kiekvienos karvės primelžta vos po 510 litrų pieno, arba tik 35 litrų daugiau, negu per tam patį praėjusį metų laikotarpį, ir kiekvienam šimtui ha žemės naudmenų tenka po 25,2 cnt pieno. Tokiu būdu vidutiniškai iš kiekvienos karvės per dieną buvo primelžiamame visai pilni trys litrai pieno.

Mes apsilankome trečioje brigadoje. Karvės rišamos bloguose trečiametjuose dobiluose. Blogai organizuolas ju girdymas. Arti ganyklų nera jokių šulinų, nors iškasti juos kur nors žemesnėse vietose nėra jau taip sudėtingas dalykas. Du kartus i dieną karvės vedamos prie kūdros atsigerti dumblinio vandens. Panaši padėtis yra ir ketvirtoje brigadoje.

Liepos 2 d., vidurdienio metu, mes apsilankėme antroje brigadoje. Po ilgų ieškojimų mums pavyko sužinoti, jog visos brigados karvės karščių metu suvaromos į gardinius. Neblogai yra karščių metu duoti karvėms pailsėti pavėsyje. Tačiau labai blogai daroma, kada karvės buvo išleistos į ganyklą tik 17 valandą. Neveliui-mūsų suktiki kolakiečiai juokavo, kad karves ganančios kolakietės Jasinevičienė ir Janonytė daugiau už savo „globotines“

bijosi karščio. Taip uždarytos karvės buvo ir liepos 3–4 dienomis.

— O kada iš ryto išgenate? — užklausia-me karves ganančias kolakietes.

— Septintą, pusę aštuonių, — ne tuoju pa-

sigirsta atsakymas.

Taip karvės per parą tik po 10–11 valandų būna ganomos, o visą kitą laiką stovi uždarytos. Todėl nenuostabu, kad šios brigados karvės duoda mažiau pieno, negu vidutinė ožka.

Blogos ganyklas, bloga priežiūra neligiamai atsliepė ir į karvų kuno stovį. 50 procentų karvų yra blogo, o ir likusioms vargu ar galima pripažinti vidutinį kūno stovį.

Kolakyje paskutiniu metu bandos padidinti buvo nupirktos devynios karvės. Tačiau atlikta labai neatšakingai. Pasiremkime pavyzdžiais. Dvi karvės buvo nupirktos iš kolakiečių Leono Ališausko ir Brontaus Paberžio. Kokios gilių karvės? Abi jos jau turi po 10 su viršum metų ir duoda tik po 5–6 litrus pieno per dieną. Taigi, bandos geriniui još višiskai netinkamos. Iš to nenoromis peršasi išvada, kad kolakio valdyba rūpinasi tik karvų skaičiaus didinimu, visai nekreipdamas dėmesio į jų produktyvumą.

Gerų karvų galima išlauginti iš savo veršelių bandos. Tačiau kero galima tikėtis iš antros ir trečios brigados veršelių, jeigu lie visi yra žemiau vidutinio kūno stovio? Veršelių prižiūrėtoja Petrulienė girdo juos apgiliusiu pienu, dėl ko dauguma veršelių viduriuoja. Iki

TONA PIENO YRA!

„Naujo gyvenimo“ žemės ūkio artelės melžėjos kovoja, kad per šiuos metus iš kiekvienos karvės būtų primelžta nemažiau 2260 kilogramų pieno.

Nuo plimų karvų laikymo ganyklose die-nų išsvystė platus socialistinis lenktyniavimas už duotojo žodžio įvykdymą.

Z. Vilytė

„Žalgirio“ kolakyje pieno primelžimas iš kiekvienos karvės, palyginti su praėjusais metais, sumažėjo 157 litrais.

(Faktas)

Isipareigojimai ir... darbai.

šio laiko veršeliai dar nesunumeruoti. Trečioje brigadoje buvo surastos nesunumeruotos 2 pirmaveršės ir pirmoje — 1 kolukyje esančių bulių tik 2 yra veislėliai.

Socialistiniai išipareigojimai pieno gamybos srityje, kolukiečių žodžiais tariant, pakibore. Norint juos iwykdyti, dar reikia primelžti po 1000 litrų pieno iš kiekvienos karvės.

Tuo tikslu reikia pagerinti karvų priežiūrą, papildomai jas šerti žalaisiais pašarais. Ne galima užmiršti tvirtos pašarų bazės sudarymo. Deja, daugelis pašarinių kultūrų neprižiūrimos, auga blogai.

Su pieno gamyba kolukyje reikai i priešeina labai lėtai. O tauri jaudinti kolukio vadovus ir visus kolukiečius.

B. Valiulis

Parodos dalyvė Maskvos srities Krasnogorsko rajono žemės ūkio arteles „Luč“ melžėja N. Čobanova pagal partijos šaukinių 1955 metais perejus dirbtį į kolakį melžėja. Naujos profesijos Nina mokėsi pas prityrusią melžėją Socialistinio Darbo Didvyrių I. I. Getmanską. Per trejus metus jaunoji melžėja pasiekė gerus rezultatus. 1957 metais iš 13 priskirtų karvų ji primelžė vidutiniškai iš

N. Čobanova kartu atlieka ir dideli visuomeninį darbą. Ji yra Tarybinio Taikos gynimo komiteto narys ir kaimo tarybos deputatas.

Savo patyrimą Čobanova perduoda žmonėms kolukietėms ir pati mokosi pas daugiau patyrusias melžėjas.

Nuotraukoje: parodos dalyvė melžėja N. A. Čobanova (centre) dalinasi darbo patyrimu su gyvulininkystės darbuotojais, ekskursijos iš Smolensko srities dalyviais.

V. Savostjanovo (TASS) nuotr.

LENKTYNIAUJANČIUOSE RAJONUOSE

PRANEŠIMAS

APIE GYVULININKYSTĖS PRODUKTU GAMYBĄ ROKIŠKIO IR OBELIŲ RAJONUOSE
1958 METŲ LIEPOS 1 DIENAI

Rodikliai	Rokiškio rajonas	Obelių rajonas
Pagaminta mėsos šimtui ha naudmenų — viso (cnt)	6,6	8,8
Pagaminta kiaulienos šimtui ha arimo (cnt)	7,4	9,6
Gauta pieno šimtui ha naudmenų (cnt)	42,0	36,2
Primelžta pieno iš kiekvienos karvės (kg)	629	594

ŽINIOS

apie gyvulininkystės produktų gamybą rajono kolukiuose 1958 m. liepos 1 d.

Eil. Nr.	Kolukio pavadinimas	Pagaminta (šimtai ha)		Primelžta pieno iš kiekvienos karvės (kg)	Daugiau (-) arba mažiau (-) su priekybiu metais (kg)
		mėsos cnt	kiaulienos cnt		
1.	Liudo Giros v.	4,4	4,4	29,3	484
2.	Naujas gyvenimas	7,8	7,1	60,5	918
3.	Nemunėlis	3,9	5,8	34,6	54
4.	Marytės Meilnikaitės v.	7,5	8,3	51,2	608
5.	Pergalė	5,3	5,2	44,2	608
6.	Piliš	4,2	4,6	39,2	734
7.	Pirmyn	4,0	5,2	30,1	584
8.	Ragelial	9,5	9,7	45,9	618
9.	Salomėjos Nérės v.	4,0	3,9	25,2	510
10.	Socializmo keliu	7,4	9,7	43,4	610
11.	Tarybų Lietuva	13,0	17,1	60,4	804
12.	Tikruoju keliu	6,5	7,8	59,4	705
13.	Žvaigždė	2,3	1,8	27,0	393
Viso:		6,5	7,1	44,2	603
- - 9					

Panemunėlio MTS zona

1. „Artojas“	7,8	8,1	37,5	601	- - 24
2. „Atžalynas“	7,6	8,6	24,8	498	- - 39
3. „Duokiškis“	5,3	6,6	33,8	599	- - 175
4. „Gegužės Pirmoji“	8,4	7,6	56,3	765	- - 202
5. „Jaunoji gyvardija“	4,5	4,5	41,1	663	- - 3
6. „Lenino keliu“	4,9	4,8	39,4	730	- - 225
7. „Mičiuringo v.“	3,3	3,8	29,5	510	- - 117
8. „Šetekšna“	14,4	19,6	48,4	799	- - 170
9. „Už talką“	7,4	8,2	42,5	673	- - 85
10. „Vyturys“	4,0	4,6	62,4	785	- - 113
11. „Žalgiris“	9,8	11,6	35,3	628	- - 157
Viso:		6,8	7,7	39,9	660
- - 104					

Kodėl siloso 6, o ne 10 tonų?

Kovojant už produktyvios gyvulininkystės išvystymą, būtina sudaryti tokį pašarų bazę, kad per ištisus metus turėtume pakankamai stambiųjų, koncentruotų ir sultingųjų pašarų. Daugelis rajono kolūkų, kovodami už tvirtą pašarų bazę, padidino auginamų silosinių kultūrų, daugiau nei žolių pasėlių plotus ir t.t.

Dabar kolūkuose karšias darbymetis. Vyksa kova už tvirtą pašarų bazę. Gaminamas ankstyvasi silosas, šienaujamos natūraliosios, kultūrinės plevos.

„Ragelių“ kolūkyje

LENKTYNIAUJANČIŲ RESPUBLIKŲ TRADICIJA

Šiomis dienomis i Vilnių atvyko Baltarusijos žemdirbių delegacija. Jai vadovauja Baltarusijos TSR Žemės ūkio ministro pavaduotojas dr. S. Kostukas. Svečius pasitiko mūsų respublikos Žemės ūkio ministro pavaduotojas dr. Kriaučiūnas.

Svečiai vlečės mūsų respublikoje keletą dienų. Jie aplankys kolūkus, fermas, pažūrés, kaip dirba mūsų kolūkičiai, kaip prižiūrimi pasėliai, pasidalins darbo patyrimu.

Pasiekėmis delegacijomis tarp lenktyniajančių respublikų tapo gražia tradicija. Tą pačią dieną, kai atvyko svečiai iš Baltarusijos, mūsų respublikos žemės ūkio darbuotojų delegacija išvyko į Baltarusiją. Jai vadovauja Lietuvos TSR Žemės ūkio ministro pavaduotojas dr. P. Grigėnas.

MOKYKIMĖS IŠ PIRMŪNŲ PATYRIMO

Geral prižiūrėklime kukurūzų pasėlius

Norint gauti gausų kukurūzų derilių, neužtenka generalių jidrbti dirvą ir laiku pasėti. Svarbiausia — pavyzdingai juos prižiūrėti. Tuo mes ištikinome iš savo patyrimo. 1956 metais kukurūzai laukininkystės brigadose buvo išdalinti atskirais sklypeiliais kolūkičiams prižiūrėti. Ten, kur pasėliai buvo geriau prižiūrīti, gavome iš hektaro po 500 centnerių žaliosios masės, o kai kukurūzose plotuose derilius siekė tik 360 centnerių iš hektaro. Todėl kolūkio valdyba nutarė sudaryti kukurūzų auginimo grandį.

Praeitais metais tokia grandis buvo sudaryta iš 12 žmonių. Jų buvo įtrauktos gyvuli-

šienapintė taip pat prasidėjo. Čia i daržines jau suvežta apie 100 vežimų šeno, nušienaujata 15 ha dobilų, 6 ha naturalių plevų, 4 ha kultūrinį. Bei tai lik ili laukininkystės brigados darbo rezultatas. Brigadininkas Burdiničius i šį klausimą žiūrė rūpestingiau, kaip kitose brigadose. Tačiau to negalima pasakyti apie I brigados brigadiņką Zdanovičių. Čia šienapintė dar visai nepradėta. Šienui džiovinti nėra paruoštu žaiginių.

— Išdžiausta per dvi dienas laukose, kam jis dar krauti i žaiginius, — pareiškia savo nuomonę pirminkinas dr. Adomonis.

Taip, jeigu dienos saulėtos, karštos, — šienas išdžiausta greitai. Tačiau kas gali garantuoti, kad per visą šienapintę bus gražus oras? O žaiginių yra gerausia priemonė be nuosolių džiovinti šieną, esant bet kokiam orui. Žaiginiuose džiovinamas šienas turės daugiau maistinį medžiagą.

Tuo tarpu „Ragelių“ kolūkyje lėra pagaminta 80 porų žaiginių... O kolūkyje reikės išdžiovinti šieną, nušienaujant nuo 150 ha natūralių, 60 ha kultūrinų plevų, 100 ha dobilų. Tiesa, pirminkinas tikina, kad žaiginių darbus gaminami, tačiau kiek kolūkis jis pagamins — ir jam neaišku.

Negali didžiuolis „Ragelių“ kolūkis ir anksityvojo siloso gaminimui. Aplėtai čia visai negalvojama.

— Iš ko reikia gamininti šį silosą? Aš manau, kad surambėjusios, peržydėjusios žolių visai tam netinka, — itikinėja pirminkinas.

Taip, peržydėjusios žolių turi žymiai mažiau baltymų. Pavyzdžiu, šimtę kg viškų prieš pat žydėjimą priskalčiuojama 23 pašariniai vienetai ir 2,2 kg viškinamųjų baltymų, o po žydėjimo — perpus mažiau. Panasi sumažėja ir kitų žolių maistinumas. Bet apie ką galvojo „Ragelių“ kolūkio vadoval, kada žolių dar buvo neperžydėjusios?

Iš kitos pusės, kaip gi ragelėčiai gaminis silosą, jeigu kapoklés nėra — ji ligi šiol tebe remontuojama.

— Siloso mums užteks, — pasakoja dr. Adomonis, — gaminime jis iš atolo, šaknialaisių lapų, kukurūzų. Kiek pagaminime, — iš anksčiau sunku pasakyti. Kiekvienai karveli, manau, bus po 6 tonas. Be to, šiemet kolūkyje auginame daugiau bulvių. Žiema jas taip pat serime karvėms.

Nenorai imasi gamininti silosą „Ragelių“ kolūkio žemdirbių. Jie tikisi, kad iš cukrinėlių, pašarinėlių runkelėlių, kukurūzų gaus pakankamai sultingo pašaro žemėlai. Bei dabar dar sunku numatyti, kaip užderės tos kultūros, kaip pasiseks nuimti derilių. Pagallau, tegul bus geras derilius, laiku jis nūsimime, bet ar pakenks kolūkinių. Jeigu jis kiekvienai karveli pagaminins ne po 6, o po 10 tonų siloso? Juk nuo to tik padidės gyvulių produktivumas, padidės kolūkio pajamos. Reikiā išk parodyti daugiau iniciatyvos, idėlių daugiau pastangų, darbo, energijos, o kolūkyje yra visos galimybės sudaryti tvirtą pašarų bazę.

A. Rutkauskaitė

VINICOS SRITIS. Viename iš valdingų srities kampelių atsidare Kryžopolisko rajono Ždanovo vardo kolūkio pollio namai. Jie veiks ištisus metus. Kas doi savaites čia išsesis 25–30 žmonių.

Nuo o traukoje: Ždanovo vardo kolūkio pollio namuose. Seniausieji kolūkiečiai, arteles įsteigėjai 66 metų Timofiejus Stepanovičius Kondratukas (kairėje) ir 73 metų Nikolajus Kirilovičius Sičkaras.

J. Kopytos (TASS) nuotr.

NAUJIEMS MOKSLO METAMS

Mūsų mokyklos pedagogų kolektyvas per

dės prie estetinio auklėjimo.

Ruošiantis naujiems mokslo metams, mūsų mokykloje jau yra atliktas nemažas darbas: dengiamas mokyklos stogas, remontuojami ūkiniai pastatai, baigiami ivarkyti suolai, kurias. Iš darbų išsijungė beveik visi mokytojai. Jie kartu su mokiniais tvarko valzumo priesmėles, tikrina privačių lankytinių mokyklų mokinų sąrašus.

Ačiūgaujantieji mokytojai giliai savo žinias, domisi naujausia literatūra, sekia svarbiausius mūsų šalies gyvenimo įvykius, kad naujaisiais mokslo metais galėtų dirbti žymiai geriau.

Č. KAZAKEVIČIUS
Vyžūnų septynmetės mokyklos mokymo dalies vedėjas

Iš jaunųjų kūrybos

R. GRAIBUS

Prieš akis daug kelij atsivérē,
Ko dvejoli, i šalį dairais?

Jie ne delmantais, krištolais žéri,

Bet lašeliais ant veido sūriais.

Nedvejoki, bet elki i sanle,
Laimė rankose savo turi.

Juk jaunystei priklauso pasaulis,

Jai plačiausiai keliai atvirai.

R. PUPELIS

SAULĖ JŪROJE

Baltom kaip sniegas išpom
Bučiuoja jūra smėli.
Žiūrėki, kaip ji supa
Saulutės spindulėli.
Be saulės spindulėlio
Jinai būtų ledinė.
Nebraidžiotum po smėli.
Užges taina krūtinėj.

Šalies ekranuose demonstruojamas nėras spalvotas meninis filmas „Idiotas“ (pagal F. M. Dostoevskio romaną). Scenarius ir pastatymas — Ivano Pyrevo.

Atlieka vaidmenis: kunigaikštis Myškinas — J. Jakovlevas, Nastasja Filipovna — J. Borisova, Gania Ivolginas — N. Podgornas, Parfionas Rogožinas — L. Parchomenka, Aglaja Jepancina — R. Maksimova.

Filmą pagamino „Mosfilmo“ studija, 1958 m. Filmas pastatytas pagal pirmąjį F. M. Dostoevskio romano „Idiotas“ dalį. Pagrindinė filmo siuzetinė linija siejasi su Nastasjos Filipovnos — gražios, protingos, kovojančios prieš baisią, viską apimantią pinigų jėgą, moters paveikslu.

Nuotraukoje: kadrai iš filmo.

me rankiniais kaupukais, kartu atkasėme užverstus daigus. Šiomis dienomis pradėjome papildomai tręsti kukurūzus. I kiekvieną hektarą išberlame po 100 kg amonio salietros. Po 3–4 savaičių tarpueilius vėl purensime bei ravisime ir antrą kartą tręsime pasellių amonio salietra.

Šiam metais mūsų kolūkio kukurūzų augintojai išpareigojo gauti iš kiekvieno pasellių hektaro vidutinėskai po 1000 centnerių žaliosios masės. Tai įgalins mus paruošti kiekvienai karveli ne mažiau, kaip po 10 tonų sultingųjų pašarų.

Adolfas SINKEVIČIUS
Salantų rajono „Aušros“ kolūkio agronomas

6 dienos Maskvoje

(Pabaiga. Pradžia 53 Nr.)

Anksti pabunda Maskva. Neužsimlegame ir mes. Juk tiek daug reikių pamatyti, tiek daug vietų aplankyt. Pagrindinis mūsų tikslas — susipažinti su Visa-sajungine žemės ūkio ir pramonės parodomis. Todėl jū lankymui skirtame daugiausia laiko. Aplankome centrinių paviljoną, Estijos, Gruzijos, Latvijos ir kitų tarybinių respublikų paviljonus. Atidžiai viska apžiūrime mūsų respublikos paviljone, kuriam gausiai parodyti mūsų žemdirbių pasiekimai, pramonės darbuotojų laimėjimai. Čia taip pat gausu meno dėbinių, eksponatų, paskojančių apie mūsų tautos kultūrą. Ypatinai idomus gintaro dėbinės skyrius.

Aplankėme mus labiausiai dominanti jaujų gamtininkų paviljoną. Javairiausi augalai, išauginti mokinį, žemės ūkio mašinų modeliai, padaryti jaujų rankomis, čia suvežti iš visų Tarybų šalių vietu. Nemaža eksponatų yra ir iš mūsų respublikos. Savo darbo rezultatus eksponuoja Kapuskoko rajono Jablonskio

L. LIKŠYTĖ
Rokiškio 1-os vidurinės mokyklos gamtininkė

vardo vidurinės mokyklos jaunieji gamtininkai, o taip pat Kauno, Vilniaus bei kitų miestų ir rajonų vidurinių mokyklų moksleiviai.

Tik iš laikraščių ir žurnalu žinojom apie tarybinius dirbtinius žemės palydovus. O parodoje pamatėme savo akimis natūralaus dydžio visų trilių žemės palydovų modelius. Juos apžiūrint paviljono darbuotojai plačiai paaiškino mums aple jū sukūrimą, paleidimą ir kokį didelę reikšmę jie turėtų tolesniams mokslo vystymui užkaraujant visata.

Su dideliu įdomumu apžiūrime gyvulininkystės, staklių statybos ir mašinų paviljonus. Bet nemažiau mus traukia pati Maskva, jos įžymybės. Todėl daug laiko skirtame susipažinimui su pačia sostine. Mes aplankėme Lenino ir Stalino mauzoliejų, Tretjakovo galeriją, Lenino kalnuose — Lomonosovo vardo universitetą.

Botanikos sode mes susipažinome beveik su viso pasauly augalais.

Visasajunginėje žemės ūkio parodoje mes pamatėme visa tai, kas mūsų šalyje yra pastekta palyginti per trumpą laiką. Pamatėme kitų šalių mokyklų gamtininkų pasiekus laimėjimus. Parodoje daug pasimokėme ir sužinojome. Visa tai galėsime pritaikyti augindami savo mičiuriniame darže javairias kultūras, siekdami žymiai geresnių rezultatų.

KOVA UŽ ŽEMĘ

¶ Tadžikijos TSR slojo į riktuotė naujas hidrotechninis įrenginys — Hodža — Bakirgano vandens slėbimo stotis, kuri leis sudrekiinti tūkstančius plėstinių žemų hektarų.

Nuo traukoje: vamzdžiatiukės nuo Hodža-Bakirgano vandens slėbimo stoties paduodantis vandenį iki Didžiojo Ferganos kanalo.

V. Vybornovo (TASS) nuotr.

CHEMIKALAI IR BITĖS

Bitės, be medaus ir vaško, didelę naudą atneša apdulkindamos žemės ūkio augalus. Jei bitės ar kamanės nelanko žledų, labai mažus derlius duoda grūkliai, seradėlė, liucerniai, baltieji ir rausvieji dobilai, garginės, Saulėgrąžos, agurkai, vaismedžiai, valskrūmai ir t. t.

Naudingą būčių darbą sutrukdo netinkamas naudojimas cheminių preparatų naikinant piktžoles ir žemės ūkio augalų kenkėjus. Nuo ne laiku panaudotų cheminių preparatų nukentėja bitės, kamanės, o kartais ir gyvuliai. Pernai Vokietijos Demokratinėje Respublikoje dėl cheminių kovos priemonių netinkamo panaudojimo smarkiai nukentėjo 12.054 būčių šelmos. Lietuvos TSR cheminių preparatų naudojami kaskart plačiau, bet labai dažnai netinkamai. Pernai Linkuvos rajono „Saulės“ kolūkis apipurškė miežių pasėlius preparatu 2,4-D svetru žydėjimo metu. Ko laukė kolūkų vadovai? Juk yra žinoma, kad herbicidai efektyviausiai naikina jaunas, nepradydusias svėres. Panašiai darė ir Gutkaimio tarybinis ūkis. Lankydamos žledus, bitės apsinuodijo ir daug jų žuvo. 1957

Nuo traukoje: Frankfurto prie Maino gatvėje. Kovos pries atominę mirtį vėlės komiteto plakatas skelbi: „Atominių ginklų grėsia mūsų gyvybę!“

Centralbido nuotr.

metais Kalno-Gražonių tarybinis ūkis heksachloranu dulkinio dobilų pasėlius. Kartu buvo apdulkintos ir žydičios piktžolės. Toks cheminių preparatų panaudojimas išnaikina ne tik naminės bitės, bet ir kamanės bei laukines bitės, kurios iргi labai naudingos žemės ūkio augalams apdulkinti. Apsinuodijusios naminės bitės staiga nemirsta, jos nektarą atneša avilių ir tuo būdu užteršia medy.

Kodėl cheminių preparatų netinkamai naudojami? Svarbiausia priežastis yra ta, kad žemės ūkio specialistai dažnai nežino, kokią žalą atneša ne laiku panaudotos cheminės kovos priemonės. Spaudėje pasirodo gana daug straipsnių apie chemikalių efektyvumą prieš piktžoles ir kenkėjus, bet dažnai juose užmirštama pabrėžti vieno ar kito chemikalo naudojimo laiką ir netinkamo naudojimo pasekmės. Ne paslaptis, kad dažnai net rekomenduojama remtis bandymų duomenimis, kurie gauti naikinančių piktžoles žydėjimo metu.

Agr. J. Balžekas (iš „Tiesos“)

dinės kultūros. Dabar moksłas nustatė, kad tokios kultūros, kaip sōros, smulkiagružiai kviečiai, miežiai buvo auginami Vakarų Azijos kalnuose maždaug prieš 8000 metų. Iš čia šios kultūros prasiskverbė į stepių sritis.

Laukininkystė pirmą kartą atsirado Vakarų Azijoje, ten, kur šandien yra Iranas ir Irakas. Iš čia, o taip pat iš Egipto ir Šiaurės Afrikos, ji prasiskverbė į Vakarų Europą, o per Priešakinę Aziją ir Balkanus — į Vidurio ir, galu gale, per Kaspijos jūrą — į Rytų Europą.

Zmogus kultūrinius augalus gavo ilga atranka. Rinkdami laukinių augalų sėklas ir

vaisius, turinčius kokius nors vertingų savybių, žmonės sėjo jas ir augino. Atrinkdavo tik tuos augalus, kurie buvo tinkami auginti ir kurių sėklas prinokdavo maždaug vieną laiką. Žmogaus kultivuojamų augalų savybės palapsniui keitėsi. Pavyzdžiu, žirniai ir lešiai nustojo kartumo. Žmogus stengdavosi išsaugoti tik tas veisles, kurios buvo malonus skonio ir naudingos.

(B. d.)

Redaktorius Z. LAPINSKAS

PILIEČIŲ DĒMESIU

VITAMINO „C“ SIRUPAS STIPRINA ORGANIZMĄ, SUZADINA APETITĄ, SUSTIPRINA ATSPARUMĄ LIGOMS. Ypač patariama vartoti vaikams, paaugliams, sergantiems tuberkulioze ir anemija.

Reikalaukite visose valstiniene.

Panėvėžio vaistų sandėlis

IŠ KULTŪRIŅIŲ AUGALŲ ISTORIJOS

Tokia antrašte žurnale „Nauka i žizn“ (1958 m., Nr. 5) išspaustintas žymaus vokiečių mokslininko, Vokietijos Demokratinės Respublikos mokslinių žinių skleidimo draugijos prezidento Vernerio Rotmalerio straipsnis. Šis mokslininkas jau ilgą laiką nagrinėja kultūrinų augalų kilmės problemas.

Šintus tūkstančių metų, rašo V. Rotmaleris, žmonės tenkinosi tuo, ką jieems duodavo gamta, — medžio laukinius gyvullus, rinko augalų vaisius ir šaknis. Ne paprastai didelis žingsnis žmonijos raldos istorijoje buvo tas, kad žmogus nuo gatavų

gamtos dovanų perėjo prie pažangesnės ūkininkavimo formos — išmoko pats pasigaminti jam reikalingus produktaus. Tolimos praeities materialinės kultūros nagrinėjimas rodo, kad žmonės iš pradžių pradėjo samoninguai kulti vuoti augalus, prijaukinti ir veisti gyvullus. Kartu keitėsi žmogaus gyvenimo sąlygos, jis pradėjo gyventi sėsių.

Azijoje, tropikų rajone, šakniavaisiai buvo pradėti auginti maždaug prieš 10 tūkstančių metų. Po to žemdirbystė palaiptinėti ēmė plėstis už tropikų ribų, ir šakniavaisiai buvo nustumti į antrąją vietą. Jų vieta vis labiau užėmė grū-